

עבודת השם

פרשת "ראה"

כדרכו במשל: אדם אחד בא לבית הכנסת, ומרוב עשירותו היה לבו גס, ולא התערב בין הבריות, בקושי רב פלט "שלוש" לכמה אנשים. והנה הגיע זמן הבחירות לוועד בית הכנסת, ואותו עשיר הגיש מועמדותו. מיד החל לשנות את יחסו, לאחד קנה פתיחת ההיכל, ולשני הרמת ספר תורה, ולשלישי עליית ששי, וכך עשה בכל שבת ושבת, והיה מתערב עם הבריות. מה גרם לו זאת? הבחירות!

כך הוא האדם, בכל השנה שקוע בתרדמה עצומה, בקושי מגיע לבית הכנסת, בקושי מקים מצות בסיסיות, ועל חומרות, מאן דכר שמיה?? אולם בהגיע חודש אלול רואה הוא את עצמו קרוב ליום הדין, ומיד נותן אל לבו לקיים כל מצוה וחסידות שבאה לידו כדי ליפול בחלק החיים, הפרנסה, הבריאות, השלום, השלוה וכו'. ודבר ראשון שעלינו לדעת הוא, שיצר הרע אורב לנו בכל יום ובכל רגע, וכבר ספרו על חיילים שחזרו מהמלחמה ששים ושמים על הניצחון ופגשו בחסיד אחד שאמר להם: "חזרתם מן המלחמה הקטנה, ועתה נכונה לכם מלחמה גדולה - היא מלחמת היצר". (כתונת פסים)

"ועברתם, את הידן, וישבתם בארץ...". (ראה יב"י) ועברתם את הידן וישבתם בארץ מן הכתוב הזה למדים שלא נתחייבו לבנות את בית הבחירה אלא לאחר שכבשו וחלקו את א"י שבזמן שהיו ישראל במדבר עשו את המשכן, וכיון שנכנסו לארץ העמידו את המשכן בגלגל ארבע עשרה שנה, היינו שבע שנים שבהם עסקו בכיבוש הארץ מידי ל"א המלכים, ושבע שנים שבהם עסקו בחלוקת הארץ. ומשם באו לשילה ובנו שם בית של אבנים ופרשו ידעות המשכן עליו, ולא הייתה שם תקרה. ומשכן שילה עמד שש"ט שנה. וכשמת עלי חרב, ומשם באו לנו וגבעון ובנו שם מקדש, ומגבעון באו לירושלים שנקרא בית עולמים, וימי נוב וגבעון היו ג"ז שנה, י"ג שנה בנוב ומ"ד שנה בגבעון (מעם לוועז).

"לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה, היום: איש, כל-הישר בעיניו". (ראה יב"ח) כאן מזהיר הכתוב את ישראל ואומר אל יעלה בדעתכם לעשות בא"י כמו שאתם עושים פה במדבר, שלא מוטלת חובה על כל אחד להביא עולות וזבחים למשכן. אלא איש כל הישר בעיניו יעשה. שאין אדם מחויב להביא קרבן ולא בהמה ולא מעשר שני, שכל אלו תלויות בארץ ולא היו נוהגים במדבר דרך חובה אלא דרך רשות. איש כל הישר בעיניו אם רוצה להתנדב מתנדב. למה. כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה. שעד עכשיו הייתם טרודים במסעות ממקום למקום ולא היה המדבר

"ראה, אנכי נתן לפניכם היום: ברכה, וקללה". (ראה יא"כ) כתב הגאון חתם סופר רמז מוסר כי הברכות והקללות לא נתנו אלא לבינוניים יען שהצדיקים לא חוששים לכל זה, ולרשעים לא יועילו כל תוכחות שבעולם נמצא שכל הרעש הגדול הזה רק לבינונים שהם נמצאים בין שני גורי אריות יצר הטוב ויצר הרע על זה אמרו חכמינו זיכרונם לברכה שהצדיקים שופטים יצר הטוב והרשעים שופטים יצר הרע והבינונים שופטים אותם זה וזה ולהם יצדקו הברכות ואם חס ושלוש קלקלו דרכיהם, יש קללות, בשביל זה קוראים את ארץ ישראל ארץ כנען שאם זכו הרי ארץ ישראל, ארץ זבת חלב ודבש ואם חס ושלוש לא זכו ארץ כנען ראשי תיבות כינור נעים עם נבל שהשכינה נקראת כינור נעים ואם לא חס ושלוש ביד נבל כך כתוב בשמנה לחמו. (אהבת חיים)

ימים אלו הם מסוגלים לכך ביותר, וכמבואר בספרי המוסר והחסידות כי "פרשת ראה" נקראת לעולם קודם חודש "אלול". ומרן הגאון הצדיק רבי יהודה צדקה זכר צדיק לברכה, וזכותו יגן עלינו אמן, אמר: שסדר הפרשיות: ראה שופטים, כי תצא, כי תבוא, נצבים, וילך, האזינו, וזאת הברכה, בראשית, רומז לנו דבר יפה. ראה ראשי תיבות, ראה אלול הגיע, לפיכך "שופטים" ושותרים תיתן לך בכל שערך, תבדוק מעשיך, תשפוט דרכך, ועוד עליך לזכור "כי תצא" מן העולם אז יהיה "כי תבוא" לשמים, ושם תעמוד לדין שנאמר אתם "נצבים", אחרי כן "וילך" אך לאן? אם "האזינו" שמע לתורה, אז "וזאת הברכה", ואם לא אז "בראשית" מתחיל לגלגל חודש לתקן הכל.

בחודש אלול צריך אדם לעבוד כמה שיותר לרכוש לעצמו מצות ומעשים טובים, ואפילו דקדוקי סופרים, חומרות וחסידיות, כיון שאינו יודע איזה מהם יכריע את הדין לטובה. שאלו פעם את המגיד מדובנא, עליו השלום, במה שונה חודש אלול משאר חודשי השנה? ענה להם,

19:03 כניסת השבת
20:04 צאת השבת
19:34 שקיעה
20:46 ר. תם
6:10 הנץ

הפטרה: "עניה סוערה"

מקום נחלתכם. אבל כשתעברו הירדן ותשבו בארץ אשר ה' אלוהיכם מנחיל אתכם ותבואו לכלל מנוחה אז המקום אשר יבחר ה' אלוהיכם בו לשכן שמו, שמה תביאו את כל אשר אנכי מצוה אתכם עולותיכם וזבחיכם מעשרותיכם ותרומת ידכם וכל מבחן נדריכם אשר תדרו לה'.

שנאמר: אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי אבל כיון שהיו ד' בכורים מצד ד' האימהות ואין הבכורים מתעשרים לכן הפריש רק אחד. ואע"פ שאסור לנסות את הקב"ה אבל במעשרות הותר הדבר שכן נאמר במלאכי הביאו את כל המעשר וגו' ובחננוני נא בזאת וגו' אם לא אפתח לכם ארובות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די. ולמה נסמך ענין זה של מעשר למה שנאמר למעלה לא תאכלו כל נבלה. והסבירו חכמינו ענין זה **על פי משל**: לחבורה של גנבים שחתרו תחת ארמון המלך ונכנסו לתוך אוצרות הארמון ובתוך הארמון היו אוצרות של כל מיני דברים הנצרכים לעבודת המלך והנה גנב אחד גנב זהב, והשני גנב עורות ותפסו אותם והביאו אותם לפני המלך. ויצא דינם להרג. התחיל אותו גנב שגנב ערות לבכות ולהתחנן לפני המלך אמר: זה גנב זהב ואני גנבתי עורות וכיצד אנו נידונים באותו עונש חמור אמר לו המלך: הכל שייך לאוצר המלך, ואין הבדל בין העורות לזהב כי בזה שאתה חתרת ונכנסת לארמון המלך בלי רשות עברת על ציווי המלך ואתה חייב מיתה כך אין הבדל בין זה שאוכל נבילה לזה שאוכל בלי מעשרות (מעם לועז).

"עֶשֶׂר תַּעֲשֶׂר, אֶת כָּל־תְּבוּאֹת זֶרְעֶךָ, הַיֵּצֵא הַשְּׂדֵה, שָׁנָה שָׁנָה." (ראה ידכב) ומצינו באבותינו הקדושים שקיימו מצוות תרומות ומעשרות. אברהם תרומה גדולה שאמר הרימותי ידי אל ה' אל עליין לשון תרומה וכן יצחק הפריש מעשר שני שנאמר, ויזרע יצחק בארץ ההיא וימצא בשנה ההיא מאה שערים שאע"פ שאין הברכה שורה לא על דבר השקול ולא על דבר המדוד, מדרן בשביל לעשרן יעקב הפריש מעשר ראשון שנאמר: וכל אשר תיתן ליל עשר אעשרנו לך וזהו שאומר הכתוב: נצור בני מצות אביך וגו' (משלי ו כ) ולא עוד אלא שעישרו יעקב גם את בניו שהפריש את לוי להיות עומד בפני השי"ת לשרתו והיו לו י"ד בנים כי גם מנשה ואפרים נחשבו לבניו כמו

סיפור בהגשבים "נסקת החיים" חלק א

בהיותו בן שלוש התייתם מאביו. שנתיים אחר-כך התייתם גם מאימו. דודו אספו לביתו ומסרו למלמד ללמוד תורה, אולם בחלוף הזמן התברר כי הילד לא ניחן ביכולת לימוד. בעוד חבריו מתקדמים, נותר הילד היתום מאחור, ואך בקושי רב הצליח ללמוד את ברכות הנהנין. כשהיה הילד בן שתיים-עשרה התייאשו קרוביו מהסיכוי הצליח להתקדם בלימוד, ומסרוהו לעבודה אצל פחח. שם לפחות ילמד מקצוע ויוכל לפרנס את משפחתו בעתיד. הפחח היה יהודי ירא-שמים, ובמהלך עבודתו עם הנער לימדו את הברכות וכמה פרקי תהילים. את מלאכת הפחחות קלט הנער היטב, ולאחר שנים אחדות פתח, בעידודו של הפחח, בית-מלאכה משלו. הנער השתכר היטב והברכה שרתה במעשי ידיו, אולם תמיד בכה על שאינו יודע ללמוד. כשהגיע לפרקו נשא לאישה בת יהודי כפרי פשוט, זפת. ידיעותיה של האישה הצעירה היו פחותות אף משל בעלה, אך היא הייתה נמימה וכשרה. פעם אחת תינה האיש את כאבו לפני תלמיד-חכם בן העיירה, ושאלו בבכי מה יוכל לעשות כדי שיזכה בתורה. תשובתו הייתה כי אם יחזיק בסתר ידי לומדים, ייחשב הדבר בעיני הקב"ה כאילו למד תורה בעצמו. מאז תמך הפחח בבני-תורה ביד נדיבה. בעיירתם נהג נוהג נאה, שכאשר אורח בא לעיירה, היו בעלי-הבתים עורכים הגרלה והזוכה היה מקבל את האורח לביתו. פעם אחת, כאשר הגיע לעיירה תלמיד-חכם שהיה חולה ומלא פצעים בכל גופו, זכה בגורל מיוחדנו הפחח. הוא לא חסך מאמץ כדי להקל את סבלו של אורחו. במו-ידיו טרח לנקותו ולמשוח את פצעיו, והעמיד חדר מיוחד לכבודו, ואף הפציר בו להישאר עוד בביתו. יום אחד, במהלך הטיפול בו, שאל את האורח לסיבת תחלואתו. ענה לו האורח, כי לאחר שהשיג בקיאות בש"ס שאף להיות בקי גם בראשונים ובאחרונים ובשאר מכמני התורה. על-כן התענה תעניות רבות, מתוך לימוד בהתמדה גדולה, ומרוב התעניות חלה. הדבר הכניס מחשבה לראשו של הפחח: גם הוא ירבה בתעניות, ואולי על-ידי כך יזכה להיות בן-תורה. הוא צם מימה שלמים והרבה לשבת ביער בין חרקים ונמלים ולקרוא תהילים בבכיות. פעם אחת, בישובו ביער, ניגש אליו הלך יהודי, ושאלו לסיבת בכיו. התרשם מאוד הפחח מארשת פניו של האיש, והשיב: "אני שואף בכל ליבי ללמוד תורה, אולם לא זכיתי להבין בה. על כך אני מצר ובוכה, אולי יזכני ה' להאיר את מוחי בתורה". "יכול אני לתת לך את מבוקשך", אמר האיש, "אם תסכים לתנאיי". פני הפחח נהרו והאיש המשיך ואמר: "את כל רכושך עליך למסור לי במתנה ולחתום על כך בשטר..ה"ה יבוא!

פנית ההלכות ע"פ ילקוט יוסף כ"ד ד. "צחצוח השיניים בשבת"

ט"א מי שרגיל לצחצח שיניו בכל יום במשחת שיניים על ידי מברשת, יש אומרים שאסור לו לעשות כן בשבת, מכמה טעמים. ובהם, מטעם איסור נולד שעושה קצף ע"י שפשוף המשחה, ומחשש שיצא דם. ויש מתירים באופן שלא ייתן המשחה על המברשת וישפוף בה כמעשהו בחול, אלא ישפוף המשחה באצבע על שיניו, וכדומה. ויש מתירים אף לצחצח ע"י מברשת כמעשהו בחול, ואף במשחה שאינה נוזלית, וסוברים שאין בזה לא משום איסור ממרח ולא משום איסור נולד, ולא משום איסור רפואה בשבת. ולענין הלכה נראה, שאדם שאם ימנע מצחצוח שיניים בשבת יצטער מסיבת ריח הפה וכיו"ב, מותר לו לצחצח את שיניו בשבת אפילו על ידי מברשת. ובלבד שהוא רגיל בזה באופן שאין הדבר ברור שעל ידי השפשוף יצא דם מהחניכים. ואף מי שנוהג איסור ברחיצת הסבון בשבת, במשחת שיניים יש להקל. ואולם עדיף יותר להשתמש בשבת במשחת שיניים נוזלית (מי פה), וכן נכון להחמיר לייחד מברשת שיניים לשבת, כדי להינצל מחשש עובדן דחול.

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאווג וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורמון בן חוה	

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.
 המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
 יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.aseem@gmail.com
 כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"